

NEVOI ȘI ACȚIUNI DE CONSILIERE ÎN GRĂDINIȚĂ

prof. dr. Veronica Anton/prof. Gina Nane
Grădinița cu P.P. Nr. 17 Vaslui

Ce este consilierea educațională sau psihopedagogică?

Consilierea este acel tip de intervenție în viața și în activitatea copiilor, tinerilor, adulților aflați în situații de educație, cu scopul de a-i sprijini/a-i ajuta să-și cunoască/conștientizeze potențialul și resursele în buna adaptare/dezvoltare, pentru rezolvarea problemelor, depășirea obstacolelor și obținerea performanțelor în condiții optime.

Raportul cu instruirea:

-instruirea sistematizează și oferă conținuturi de informații, consilierea se adresează proceselor psihice de învățare și abilităților pentru a le dezvolta, a dezvolta potențialul latent;

-consilierea se concentrează în manieră diferențiată/individualizată pe probleme psihocomportamentale și socioumane, sprijinind persoana în proiectarea traseului optim de educație și dezvoltare;

Raportul cu psihoterapia:

-psihoterapia este intervenția sistematică pentru remedierea funcțiilor psihice aflate în suferință ca urmare a unor conflicte, traume, eșecuri, crize de viață, stres traumatic.

Cine face consilierea în grădiniță?

1. Educatoarele – realizează consilierea psihopedagogică, acordând atenție diferențierii și individualizării intervenției de optimizare a educației prin:

- Buna adaptare la mediul educației;
- Comunicarea și cooperarea optimă a copiilor în grupul educativ,
- Buna gestionare a relațiilor și conflictelor;
- Dezvoltarea socio-emoțională a copiilor;
- Pregătirea și orientarea traseului educațional al copiilor pentru școală și pentru viață.

2. Profesorul consilier al grădiniței, realizează consilierea psihopedagogică, acordând atenție problemelor de:

- Optimă adaptare a copiilor la mediul educativ sistematic al grădiniței;
- Dezvoltarea interacțiunii, comunicării și relaționării pozitive;
- Cunoașterea resurselor psiho-comportamentale ale copiilor și dezvoltarea potențialului personalității copiilor;
- Prevenirea crizelor relaționale în educația preșcolară (cu părinții, cu grădinița, cu copiii);
- Asistența psihopedagogică acordată părinților și cadrelor didactice pentru optimizarea intervenției educaționale.

3. Conducerea grădiniței realizează consilierea cadrelor didactice și a părinților pentru:

- Diferențierea traseului educațional al copiilor;
- Multiplicarea alternativelor educaționale flexibile destinate reușitei copiilor și satisfacțiilor educaționale ale familiei;
- Asigurarea standardelor de calitate și valoare, adăugate în educația timpurie a copiilor, pentru startul bun în școală și în viață.

Tipuri de consiliere educațională în grădiniță

1. Consilierea preventivă – vizează cunoașterea, controlul și transformarea situațiilor de criză în viața copiilor sub aspect emoțional, relațional, adaptiv (de pildă: divorțul, violența, accidente, boli, dizabilități, intrarea la școală, s.a.);

2. Consilierea pentru dezvoltare –se concentrează pe stimularea potențialului și a resurselor personale, cu accent pe încurajare, asumarea deciziilor și a traseelor de dezvoltare prin măsuri și intervenții diferențiate: emoționale, cognitive, comportamentale; construim și punem în practică relațională imaginea de sine pozitivă și un stil de viață optimist, prietenos;

3. Consilierea remedială –presupune sprijinirea personalității unice și speciale să se adapteze confortabil la exigențele educative în condiții de dificultate personală; intervenție remedială solicită grijă și atenție specială pentru: acceptarea necondiționată a diversității de potențial, atitudinea nondiscriminativă, incluziunea și integrarea educațională cu respect pentru valori și calitatea personalității în educație.

Statutul și rolurile consilierului educațional în grădiniță

➤ Profesorul consilier este angajat la CJRAE cu normă de profesor, dar își desfășoară activitatea în grădiniță într-un spațiu special amenajat, dotat cu resurse utile (mobilier, oglindă, calculator, jucării, etc);

➤ Își desfășoară activitatea conform fișei postului, acordând servicii de consiliere educațională și asistență copiilor, personalului părinților, conducerii grădiniței;

➤ Reprezintă valorile și interesele grădiniței în relația cu comunitățile educative și cu societatea;

➤ Cunoaște sub aspect psihopedagogic și sprijină nevoile de dezvoltare ale copiilor, cadrelor didactice, consiliază familia;

➤ Realizează echipă de intervenție cu educatoarele și conducerea unității pentru rezolvarea problemelor de bună adaptare în grădiniță;

➤ Se preocupă de adaptarea bună a copiilor cu CES la exigențele educative din grădiniță, în cooperare cu educatoarele, familia și CJRAE;

➤ Intervenire pentru prevenirea situațiilor de conflict, discriminare, riscuri de abandon, agresiune;

➤ Sprijină nevoile de perfecționare profesională a personalului didactic din grădiniță și sprijină conducerea unității în proiectele educaționale specifice grădiniței.

Abilitățile și metodele aplicate în consilierea copiilor din grădiniță

➤ Buna cunoaștere a nevoilor și stărilor psiho-educative ale beneficiarilor: copii, cadre, părinți;

➤ Transmiterea corectă, accesibilă a sfaturilor, informațiilor, cu impact optim în conduita și manifestările copiilor;

➤ Cercetarea, exploatarea în echipă a situațiilor, cazurilor pentru elaborarea celor mai potrivite soluții de rezolvare, în beneficiul copiilor, în relația cu o educație prietenoasă;

➤ Practicarea unor relații de onestitate, încredere, optimism și bună dispoziție, fără discriminare, în condiții de confidențialitate;

➤ Ascultarea activă a copiilor, cu încurajarea de exprimare liberă, fără evaluări, apostrofări, în condiții de confort emoțional, bună dispoziție, dezvoltare emoțională fără stres teama de sancțiune;

➤ Acceptarea necodiționată a cazurilor cu CES;

➤ Încurajarea comunicării și interacțiunii copiilor prin jocuri cu roluri, cu marionete, povești ilustrate, manevrarea cu jucării, caracterizarea personajelor cunoscute din povești și desene animate, etc;

➤ Comunicarea sistematică în echipa de educație și cu familia asupra evoluției – progresului copiilor.

Rolul fundamental al jocului în consilierea preșcolarilor

Cine lucrează în grădiniță știe că „magia jocului” reprezintă cea mai serioasă cale de a transfera sufletul copilului într-o continuă creație a personalității. Trăirea autentică a jocului este calea regală de intervenție atât în educație cât și în consilierea copiilor.

Ca urmare a experienței de consiliere, fiecare consilier își elaborează o grilă de observare asupra jocului, sub multiple aspecte:

<i>Comportamente în joc</i>	<i>Punctaje 0-10</i>
-Pasiv, asistă, se joacă, inițiază	
-Comunică, interacționează, ascultă	
-Calm, liniștit, impulsiv, exploziv	
-Cooperare, indiferență, competiție	
-Exprimare greoaie, articulare coloră	
-Reciprocitate, împarte jucăriile, posesiv, egocentric	
-Respectă reguli, ignoră reguli, face reguli noi	
-Conduce jocul, se subordonează	
-Curiozitate, creativitate, repetitiv	
-Duce sarcinile la bun sfârșit, abandonează sarcinile	
-Rezolvă neînțelegerile pașnic sau duce la conflict, se extrage și abandonează	
-Sensibil la nevoile și solicitările/rugămințile colegilor	
-Se integrează în grup sau se joacă paralel, solitar	
-Știe să-și aștepte rândul, are răbdare să asculte	
-Solicită sprijinul și oferă sprijinul	
-Folosește formule de politețe	

Bibliografie:

1. Băban, A. Consiliere educațională, Ed. Psinet, Cluj Napoca, 2000;
2. Dumitru, I. Consiliere psihopedagogică, Ed. Polirom, Iași, 2008;
3. Revista nr. 6, Orientarea și consilierea în grădiniță...start pentru viață
Proiectul pentru reforma educației timpurii
M. Ed. și Cercet. Șt. 2015, București (PRET);
4. Ghid de bune practici (PRET), Buc., 2013